

MUHKEM-MÜTEŞÂBİH (3)

(...dünden devam)

Bundan dolayı Âl-i İmrân: 94/7. âyette sözü edilen müte-şâbih âyetler, Kur'ân'ın değil, Kur'ân'dan önceki Kitâb'ın âyetleridir. Filozof İbn Sînâ da asıl müteşâbihlerle ve mecâzlarla dolu olan Kitâb'ın, İbrânî Kitâbı Tevrât olduğunu söylemektedir. (Bkz. Gaudeul, Jean Marie ve Caspar, Robert: Textes del la Tra-dition mu-sulmane concernant le tahrîf (falsification) des Ecritures, Islamo--christiana; 6 (1980), s. 91). O âyetlerin ardına düşenler ve Ki-tâb'ın te'vîliyle uğraşanlar da Peygamber'e gönül vermiş sahâ-bîler olmadığı gibi, râsih âlimler de sahâbîlerin âlimleri değildir. Bu âyet, tamamen Hıristiyan din uzmanlarının, Kitâb-ı Mukaddes karşısındaki tutumlarını anlatmaktadır. Yoksa Kur'ân'ın âyetleri hakkında

“müteşâbih”

sıfatı; an

lamı kapalı, çeşitli anlamlara gelebilen mânâsında değil; güzellikte, sağlamlıkta birbirine benzer, hepsi birbirinden güzel mânâsındadır. Bu bakımdan Kur'-ân'ın tamamı müteşâbihtir:

“Allah, sözün

en güzelini, (Kur'ân'ın âyetlerini güzellikte) birbirine benzer, ikişerli bir Kitâb halinde indirdi.

Rablerinden korkanların, ondan derileri ürperir, sonra derileri ve kalpleri Allah'ın zikrine

yumuşar. İşte bu (Kitâb) Allah'ın rehberidir. Dilediğini bununla doğru yola iletir. Ama Allah kimi sapıklığında bırakırsa artık ona yol gösteren olmaz.”

(Zümer: 59/23)

Kur'ân, anlamı açık, net, herşeyi güzel açıklayan, muhkem (sağlam) mufassal (açık, vâzih) ve kolay anlaşılır bir vahiy Kitâbıdır. Bu bakımdan da Kur'ân'ın tamamı muhkem ve mufassaldır:

Kur'ân'ın hepsi birbirini tamamlar, açıklar: *“Kur'ân'ı düşün-müyorlar mı? Eğer Allah'tan başkası tarafından (indirilmiş) olsaydı, onda birbirini tutmaz çok şey bulurlardı.*

”

(

Nisâ: 98/82)

Tabii bu sözümüzle biz, Kur'ân'da mânâsı zor olan hiçbir âyet bulunmadığını değil, 94/7. âyetteki muhkem ve müteşâbih ile Kur'ân'dan önceki Kutsal Kitâbın âyetlerinin kastedildiğini anlatmak istiyoruz. Elbette Kur'ân'ın da hurûf-i mukatta'a gibi; Allah'ın insanlara benzer sıfatlarla anlatılması gibi, herkesçe hemen kavranamayacak noktaları vardır. Fakat hurûf-i mukatta'a, birtakım harflerden ibarettir. Harfler âyet değildir. Öyle ise onları müteşâbih âyetler kategorisine sokmak yanlıştır. Allah'ın, insanlara benzer sıfatlarla anılması ise gayet doğaldır. Felsefî düşünenler, bunları yoruma tabi tutarlar. Ama kamu için bu âyetlerin anlamı kapalı değil, açıktır.

Önemli olan da bu âyetlerin, Arapça'da ifade ettiği mânâlardır. Yaratan, ancak yaratılanların düzeyindeki sözlerle anlatılabilir. Başka türlü, yaratanla yaratılan arasında iletişim mümkün olmaz.

(devamı yarın..)